

ETNOMUZIKOLOGIJA

O hrvatskim rômarskim bistričkim popijevkama iz Međimurja

Mirslav Vuk, Zagreb

(Nastavak)

KAK VNÔGA DUŠICA

J=66 (54") Polagano
Kak vnô - ga du - ši - ca dê - nes se
ra - du - je kad Maj - ka
Ma - ri - ja v ne - bo za - stu - plju - je.

1. Kak vnôga dušica dênes se raduje
kad Majka Marija v nebo zastupljuje.
2. Koja je sakomu vu sêm pomočnica,
pokornikom pako i zagovornica.
3. Sêm betêžnim navek doktor je najbolši,
Kak têlu, tak duši oče vêk pomoći.
4. Velka je to radost i velko vesêlje
kô se ve nazvêša ljudem po se zemlje.
5. Od nje nam ishája naše zveličenje,
vu njoj bumo mîli blázeno življénje.
6. Dika tebi budi, Marija ljubljena,
ká si dênes zmožno v nebo zastupljena!
7. Se ki smo ostali vu toj doli suza
općuvaj od grêha i peklênskih vuza.
8. Vodi nas živuče, vmirajuče bráni,
jedne ino druge vu nebo nastâni!

ZDRAVO, GOSPA VSEGA SVÊTA

(Napjev kao kod "Vesel'te se i radujte")

1. Zdravo, Gospa vsega svêta, vu čistôci čudno svêta,
Ká si neba ve Kraljica, mila Mati i Divica.
Bog je tebe stvoril za to i med vsêmi zêbral na to
da bi bila Mati svoga Sina Boga jedinoga.
2. S kêm je stvári vse postavil i tebi je to ostavil
da v grêh Ève ne bi pála, neg' kaj čista vêk ostála.
Zdravo Divo od mudrosti, hiža Božje pobožnosti,
ti si predi sveta bila nego si se narodila.
3. Vekšu svêtost si dobila kak si Boga zanosila
drága Majka vsêh živučih, pomočnica vumiručih.
Moli za nas vse živuče, navlastito vmirajuče,
s toga svêta da pojdemo k tebi Majki kaj dojdemo.
4. Zdravo, Škrinja Bôžjeg mira, vu šteroj se Bôg zapira,
Lêpi trônuš šalamonski, zláten lôncek gedeonski.
Otprla si vráta raja kaj bu človek tam brez kraja,
šiba cvêteš kak Arona, jákost zmožna ti Samsona.
5. Od grêha si općuvana, za zrcalo nam sêm dána
da te glêdeč ne bludimo, nego Boga praf ljubimo.
Zdravo, čista ti Divica, ká si skupa i rodica,
svetog Duha zaručnica, vsêh ajngelov pak Kraljica.
6. Cvetnjak čiste nasladnosti i zrôk naše vse radosti,
pêlda jesи ti svêtlosti i zrcalo trpljivosti.
Svoju sprosi nam trpljivost i krščanjsku ljubeznivost
da živimo z ljudmi složno z Bogom pako praf
pobožno.
7. Zdravo, váraš Bôžje moći, turen jáki vsêm pomoći,
k tebi vudne i vu noči toče suze moje oči.
Ar se kajam za vse grêhe, spoznávajuč duše terhe
očem ja jih valuvati i pokôru právu dati.
8. Da se dobro dête skážem ter da Bogu vejc ne lažem,
neg da ovu primem milost štera bu mi večna radost.
Zdravo, Majka nevrážena i zvizdami nakinčena,
od ajngelov vsêh čistëša i od svecov vsêh svetëša.
9. Ti si zdrávlje betežnikov, morska zvizda sih
putnikov
ki spivaju ali mole gda su trêzni dobre vôle.
Dej nam ovak putovati na tvu službu šetuvati
da bi mi si v nebo zašli, tebe Majku ondi našli.
10. Zdravo, zdravo, Majka svêta, ká si dênes v nebo zêta,
korunjena za Kraljicu krščenomu sakom sinu.
Dej nam v nebo sêm dospeti Otec Bôg, Sin i Duh
sveti,
da of svêtu ostávimo kaj se v nebi nastâimo.
11. Záto tebi, Majka naša, srce svoje sak donáša
da nam deliš svoju milost i tak 'tpeljaš v neba radost.
O Marija, tebi fála kaj buš nam tu milost dála!
Naj bu drági Jêzuš faljen po Mariji v nebi, amen!

OD MARIJINOGA V NEBO ZETJA

(Napjev kao kod "Vesel' te se i radujte")

1. Kak veselo, kak ljubljeno imam vam povédati,
drágo ljudstvo skup správljeno, od Marije spévat!
Ona dênes vu vesélju v nebo je zanesena,
z ajgelskimi si šeregi do neba sprevođena.
2. Bôžji svêci i svetice z neba pred nju došli su,
patriarki i proroki dočakali jesu nju.
Sam Sin njêzin Isus mili vu svoj slavi došel je,
svoju Majku vu svêtlosti vu nebo dopeljal je.
3. Otec pako Bôg nebêski nju z vesêljem prijel je,
vu zmožnosti Duh presvêti z milošću nadêlil je.
Svêto Trojstvo nju koruni za Kraljicu nebesku
imenujuč pred sêm nebom za Kraljicu zemeljsku.
4. Obramba je maloj dêci vu dolici zemeljski,
pokorni su njôj si sveci i kôroši ajgelski.
Anda dênes lêpo si mi od srca pozdravimo,
saku vuru i menotu Majkicu zazovimo.
5. Ar je ona naša Mati i zavetje grêšnika,
nebu dâla nam hmirati dok nêmamo mêšnika.
Vu življênu naj nas krêpi kakti svoju dêčicu,
a po smrti sakog zême k sebi v neba bláženstvo.

O, DUŠICE VI KRŠČANJSKE

(Napjev kao kod "Vesel' te se i radujte")

1. O, dušice vi krščanjske, ovdì skupa správljene
na dan vzêtja vu nebêsa neba zemlje Kraljice,
koja volju Oca Boga dênes je ispunila
vu čistoći z dušom, z tiêlom v'nebo je zastupila!
2. Sam Sin njêni, Jêzuš mili, zmožen pred nju stupil je,
Majku svoju preljubljênu on za ruku prijel je,
ponizno se njoj nakloni i otpre njoj sveti raj,
izruči njoj sreću neba, kojoj nigdar ne bu kraj.
3. Svi anđeli, arkandeli v nebu njoj se klanjaju
i svi korusi nebêski Mariju uzvišuju.
Dragu Majku Bôžjeg Sina, prečistu nam Diêvicu,
Svêto Trojstvo nju koruni kakti neba Kraljicu.
4. O, Marija, tebe dênes hváli vês krščanjski svît.
Neba, zemlje si Kraljica i čistôče ljljan cviêt.
Prosimo te, daj nas zruči Sinu svomu drágomu,
čuvaj, bráni nas od griêha da svi v nebo dôjdemo!

IMAŠ DUŠA POŽELÉNJE

(Velikomêšna)

J=132 (38") Odlučno

I - maš du - ša po - že - lê - nje
o - češ mē - ti i ve - sê - lje,

Bo - ga fá - li - ti of dan,
dê - ni tê svêt vês na stran!

Nut, ve - lim ti, kinč svê - tlo - sti

ki re - svê - ti sr - ce tve,

po - glej Maj - ku se mu - dro - sti

ka v'mi - lost k sej zê - me te!

1. Imaš duša poželjenje Boga fáli ti of dan,
očeš mêtí i vesêlje, dêni tê svêt vês na stran!
Nut, velim ti, kinč svêtlosti ki resvêti srce tve,
poglej Majku se mudrosti ka v'milost k sej zême te!
2. Vnôge nebo zvêzde broji, štêre svête cêlu noč,
vnôgo vekšu v diki svoji Marija skažuje moč,
ar vu nebu je zvišena od Boga na trônuš svet,
presvêtuje nôčne mráke rôn kak protulêtni cvêt.

3. Ona v diki je nájlepša, jój med sveci nêje pár,
od anjgelov je zmožnêša, dajmo falu joj sigdár!
Kuliko je kaplic vode, kulik v morju pêska broj,
kuliko se ljudi rodi, saki spêva aldof jój!
4. Kak na zemli cvête cvêtje i kak čmela správla med
gda znikuje protulêtje i naprávi lêpi šerh,
tak Kralica neba, zemle vêčni dušam správla raj,
vêčno radost i vesêlje štêrom nigdár ne bô kraj!

KAK VESELO I LUBLENO

J=40 (56") Umjerenos

The musical score consists of five staves of music in common time (indicated by '4') and 3/4 time (indicated by '3'). The key signature is one sharp (F#). The vocal line starts with 'Kak ve - se - lo i lub - le - no' and continues through several lines of lyrics, ending with 'čuj - te kaj vam ve po - vêm!'. The music features eighth and sixteenth note patterns, with dynamic markings like 'mf' (mezzo-forte) and 'f' (forte).

Kak ve - se - lo i lub - le - no
ver - no luc - tvo tuj sprav - le - no,

i - mam vam po - ve - da - ti,
da mo - re - te raz - mē - ti!

Od po - há - dja - ja Ma - ri - je

ki ste do - šli mo - lit sêm

na ol - tá - ru štê - ra sto - ji,

čuj - te kaj vam ve po - vêm!

1. Kak veselo i lubleno imam vam povedati,
verno luctvo tuj správleno, da morete razmêtí!
Od pohádaja Marije ki ste došli molit sêm
na oltáru štêra stoji, čujte kaj vam ve povém!
 2. "Gda je nêgdar Jalžabêtu Marija pohodila
i vu goričko derzáje ona k joj šetuvala,
sam Bôg otec joj obečal ki jô bodo molili,
a Marija ako rejče, pomoč bodo dobili.
 3. Da bi mogli z grobov stati ki so nêgdaj živeli
stárci naši povédati kak so pomoč imali.
Kak domáci, tak i strajski, z drugi fari sôsedi,
tôžni došli, srejčni 'dišli, fálu dáli Mariji.
 4. Anda i mi, brača drága, Mariju zazávajmo,
svoje križe i nevole ponizno joj zručajmo!
– O, Marija, naša Majka, sêm Horvátom pomoč daj!
Svoje sine, svoje čeri pozábiti nigdar naj! –
 5. A gda bode nam vumrêti, pohodi nas, Marija,
k sej privini, vu raj 'telaj, sêh Horvátov kralica!
Kaj bi smêli vuživati mira vekivêchnoga
i fáiliti Sinka tvojga našeg Zveličitela!"
- ### PRED MARIJINIM KIPOM, SVETOMU ČISLU
- (Napjev kao kod "O Gospojo prevêlika")
1. O Marija, mati Bôža, ti nebëska Gospa zmožna,
svêtot čisla si kralica i molečim pomočnica.
Ovog vêncu, svêto čislo, spleli jesmo ovdi ki smo,
z molitvami nakinčili, skrovnostjami odičili.
 2. Vênet ovo je prelêpi s kim se saká duša krêpi
štêra rada ovo moli, tebi dêla tô po vôli.
Po molitvaj svêtot čisla, o Dêvica ti prečista,
sprosi navek nam od Boga kaj bodemo vrêdní toga.
 3. Ak' za koga kaj prosimo, po milošči naj dobimo.
Naj krščajstvo naše cêlo vu jedinstvu bi živeló.
Našu svêtu mater cirku vodi, bráni svêtu rimsku,
svête vêre reširêje, nevêrníkov obrjêje.
 4. Aldujemo takaj saki za mir, zdrávje ocu Pápi,
za biškupe, redovníke se stáliše svête Cirkve.
Da bi naši prijateli i si dobra činiteli
milošču od Boga mêli, o Marija, dej podêli.
 5. Prosimo pak navlastito kaj sêm bode hasnovito
i dušicam štêre jesu v purgatorijumskom mëstu.
Na svô ludstvo se ogledni kaj bodemo si skup vrêdní
naših grêhov oproščêje i dušicah zveličêje. Amen!

DÊNES JE ROĐENA (Velikomêšna)

J=76 (26") Umjereno

Dê-nes je ro - đe - na Go - spa mi - lo - stiv- na,
i - me-nom kr- še-na Djê - vi - ca Ma - ri - ja.
Djê - vi - ca Ma - ri - ja.

1. Dênes je rođena Gospa milostivna,
imenom kršćena Djêvica Marija, Djêvica Marija.
2. Joakim i Ana roditelji jêni,
oni su v starosti ovo dête meli, ovo dête meli.
3. Kakša je to radost i kakše vesélje
za se grêšno ljudstvo te zemaljske kugle, te zemaljske kugle!
4. Kulike Marija tužne je prijela
i navek pre Bogu za jih se je zêla, za jih se je zêla!
5. Záto den denêšnji veselo spêvajmo,
Djêvici Mariji čast, poštênjem dajmo, čast, poštênjem dajmo.
6. Prosimo ponizno v saki potrebôči
naj nam milostivno pomaže f teškoči,
pomaže f teškoči.
7. O Marija, drága, čista divojčica,
horvatskog orsága, patrona, kraljica, patrona,
kraljica!
8. Blagoslov podêli naši domovini
vezdaj, a na smrti se nas v nebo primi, se nas v nebo primi!

OD NAROĐENJA MARIJINOGA (Napjev kao kod "Vesel'te se i radujte")

1. Po svem svetu, já bi rekeli, národa kršćajskoga
i Nazaret ve je vesel zbog dnêva denêšnjega,
gda se nam je narodila prelêpa divojčica
šteroj ime je Marija, od sih lêpša Djêvica.
 2. Nigdár niti jeden človek nê v nevole postavljen
niti grêšnik nê tak zgrešil kaj bi bil on othičen
i zadobil ne bi pomoč Mariju zazávajuč,
ki zadobil ne bi milost v Mariju se ufajuč.
 3. Ju je zêbral Bôg nebëski za čerkicu jedinu,
a Sin Jézuš Nazarenski za Majkicu lublenu.
Nad ajgelmi i šeregi vsêmi je postávlena
i kôroši nebëskimi kralica izêbrana.
 4. Mi se vu ju si ufamo da nam milost podeli
i pred lice Jêzušovo da nam dojti isprosi.
Poglej, Majka, na nas milo, svoju slabu dêčicu,
pregnri nas v svoje krilo dej nam mira, obrambu.
 5. Blagoslov nam svoj podêli, klečêči te prosimo,
se nas tužne razveseli da vu nebo dôjdemo!
Prestri ruke, Majka drága, pokoj duši ti nam daj,
svoje čeri ino sine zapustiti nigdár naj!
 6. Kam se grêšnik mora ftejči v sakojački nevoli
nego k tebi v sako vrême kaj si pomoč zadobi?
Moli za nas, Majka naša, vezdaj i na smrten čas!
Gda nam duša s têla zide, Majka v nebo tpelaj nas!
- ## DÊNES SPÊVAJ, SE STVORËJE (Napjev kao kod "Slatko ime Jezušovo")
1. Dênes spêvaj, se stvorêje, od Marije imena,
jôj dostojoň dej poštêje kajti ona je vrêdna.
 2. Ovo vam je ono ime štêrog duhi plaše se,
a grêšnika rado prime ki z grêhov spokori se.
 3. Ar pred Bogom ona more sakog' zagovoriti,
tak i zmed nas ki se fteče vu nevoli pomoći.
 4. Najmre štêri saki dênek jêno ime zovejo,
v svojoj duši vejč na zemli blázeno se čutijo.
 5. Na tom svêtu na se stráni nevole nas tiskaju
i ti, koj' vu miru hodiš, naj ti na pamêti bu:
 6. Slatko ime Majke Bôže gda goder buš zazával,
segurno buš sikam došel i znovič joj fálu dál.
 7. Vnôgi negda v turskoj vuzi dugo su prebivali,
domovini glásia svoji nigdar nêsu štimali.

8. Ali kada slatko ime Marije bi zêzvali,
želêzja i žmehkij lancov prosti jesu postali.
9. Hitimo se anda doli na kolêna, fârniki,
ar Marija prelublêna oče nam pomágati.
10. Povečmo joj ve pred kipom svoje križe nevole,
kaj zaprosi svojga Sinka da nas se pomiluje.
11. Vnôgo jih je štêri radi simo bi dohájali,
za prijeta vnôga dobra Mariji zafálili.
12. Jani v tugi, siromaštvu pri domu su ostali,
a drugi po Bôži vôle v miru su preminuli.
13. Anda, brača i sestrice, doklam vrême imamo,
slatko ime Marijino ponizno zazávajmo.
14. Molimo te, o Marija, pasku imaj navek ti
nad národom svojim malim ki se zove horvatski!
15. Gđa nam dôjde smrtna sila, smiluj nam se, Marija!
Tvoje slatko, svêto ime naj bu naša obramba!
16. Primi nas z rôkicom svojom i vu nebo otpelaj,
kaj budemo navek s tobom, o, Marija, to nam daj!

PREMISLITE MAJKE TUŽNE

1. J=58(52")
Polagano

Pre-mi - sli - te majke tuž - ne
se - dem svê - ti ža - lo - sti
kê Ma - ri - ja je i - mê - la
'd rá - ne svo - je mla - do - sti.

2. J=66(44")
Polagano

Pre - mi - sli - te maj - ke tuž - ne
kê Ma - ri - ja je i - mê - la
se - dem svê - ti ža - lo - sti
'd rá - ne svo - je mla - do - sti.

1. Premislite majke tužne sedem svêti žalosti
kê Marija je imêla 'd ráne svoje mladosti.
2. Za Sineka milog svoga koga je porodila,
Jêzuška ljubljenoga koga je odgojila.
3. Prvu žalost je imêla zarad Sinka svojega
kada ga Herôdeš iskal išče čisto maloga.
4. Bêžala je žim po noći vu zimskomu vrêmenu
odbránivši si od smrti Dête svoje rođeno.
5. Poglednite na oltaru: kak vu vrtu se moli,
iskan po svud od háharov vu molitvi vloven bil.
6. Od Piláta do Kajfaša nacukávan, popluvan
i pred svojom drágom Majkom od soldátov bičovan.
7. Velku žalost je imêla gda predrági jêni Sin
nesel križa pretêškoga i tri pot je pal pod jim.
8. Kakva žalost joj je bila, – što bi mogel spisati? –
gda je vidla svoga Sina gor' na križu viseti!
9. Ruke, noge prikovane i rebro prebodenio,
hude rane svud zavdáne Sinu jênom drágomu.
10. Mrtvoga si zêla v krilo, prebol ju je ošter meč.
Sá zvun sebe jáfče, pláče, nebre rejči niti rêc.
11. Ovo su vam dráge duše, one žuhke žalosti
kê trpêla Majka Boga 'd ráne svoje mladosti.
12. Premislimo dênes ovo, ar i mi smo krivi si,
kaj nam naša drága Majka tô môrala trpeti.
13. A ti, naš predrági Jêzuš, oproščenje sêm nam daj
v skrádjoj vuri z Majkom svojom otpelaj nas v neba
raj!

(Nastavak slijedi)